

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПСИХОЛОГІЯ ЛЮДИНИ ЗА УМОВ ЛИХА

1. Кафедра:	Психології та педагогіки
2. Ступінь вищої освіти / освітня програма	Магістр / Психологія
3. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
4. Місце в структурно-логічній схемі	Викладається у другому або третьому семестрі на першому або другому році навчання.
5. Кількість кредитів ЄКТС:	4
- загальна кількість годин:	0
- з них аудиторних годин:	0
- лекції:	
- практичні заняття:	0
- самостійна робота:	0
6. Короткий зміст навчальної дисципліни	<p>Мета курсу– отримання здобувачами вищої освіти поглиблених знань, умінь і навичок в галузі психологічних аспектів природних, техногенних, соціальних, військових катастроф відповідно до сучасних наукових уявлень. Придбання таких знань і навичок складає важливу умову для кваліфікованого вирішення фахівцем-психологом широкого спектру задач, пов'язаних з перебуванням людини в різних напружених і екстремальних ситуаціях, надання психологічної допомоги потерпілим.</p>
7. Міждисциплінарні зв'язки	<p>«Психологія життєстійкості для жінки та для чоловіка», «Організаційна та комунікативна психологія в умовах війни та в перспективі її завершення», «Соціально-політична психологія та прийняття рішень в умовах невизначеності», «Прийоми психологічної</p>

	самодопомоги учасникам бойових дій», «Екстремальна психологія».
8. Форми і методи навчання:	<p>Заняття проводяться у формі лекційних, семінарських та практичних занять. Лекції здійснюються з ключових проблем курсу.</p> <p>Методами навчання є: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький.</p>
9 Форма контролю:	Залік
10. Методи та критерії оцінювання:	<p>Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.</p> <p>Підсумковий контроль у формі заліку проводиться після проведення всіх видів занять передбачених робочою навчальною програмою відповідної освітньої компоненти.</p> <p>Оцінювання здійснюється за результатами накопичених балів з аудиторної та самостійної робіт.</p> <p>Результати навчання з аудиторної роботи обчислюються за таким алгоритмом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - результат аудиторної роботи визначається, як середній бал помножений на коефіцієнт 16 та заокруглюється до цілого балу за математичними правилами (до 0,4 включно – до попереднього цілого числа, 0,5 і більше – до наступного цілого числа); - середній бал дорівнює сумі усіх одержаних позитивних оцінок (балів) поділених на відповідну кількість, при цьому: <ul style="list-style-type: none"> а. мінімальна кількість оцінок має складати не менше 1/3 (33 %) від загальної можливої кількості занять (семінарських, практичних, лабораторних) передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни. Якщо 1/3 (33 %) від кількості занять складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число; б. якщо кількість отриманих оцінок менша за 1/3 (33 %), то кожна недостаюча оцінка враховується, як «нуль» балів; в. кількість позитивних оцінок, які перевищують визначену мінімально допустиму («додаткових») враховуються з коефіцієнтом 0,5, такий коефіцієнт застосовується з метою мотивування здобувачів вищої освіти до покращення результатів оцінювання за

аудиторну роботу;

г. невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропущені заняття враховуються як «нуль» балів;

д. відпрацювання усіх «незадовільних» оцінок та пропущених занять не є обов'язковим.

У випадку, якщо за результатами оцінювання аудиторної роботи сума накопичувальних балів перевищує 80, то здобувачу вищої освіти нараховується максимально допустимий результат – 80 балів.

Формула розрахунку:

СОБ

$$РАР = \frac{\text{СОБ}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 16$$

де:

- РАР – результат аудиторної роботи;
- СОБ – сума отриманих оцінок у балах;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських, практичних, лабораторних занять передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни). При цьому, якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Загальна кількість балів за самостійну роботу визначається, як сума отриманих балів за виконання видів робіт, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумкова кількість балів отриманих під час складання заліку визначається, як сума отриманих балів за аудиторну (максимум 80 балів) та самостійну роботу (максимум 20 балів).

Поточний контроль Підсумковий контроль
(ПК)

Аудиторна робота (РАР)

(семінарські/практичні
заняття та контрольні

заходи) Самостійна робота

(РСР) ЗАЛІК (З)

≤ 80 ≤ 20

≤ 100

Підсумкова кількість балів = РАР+РСР ≤ 100

У разі, якщо здобувач вищої освіти під час складання заліку отримав менше 60 балів – «не зараховано» він ліквідує академічну заборгованість за окремим графіком на вище визначених умовах.

Такий здобувач повинен покращити результати поточного контролю (відпрацювати пропущені заняття та/або незадовільні оцінки, відпрацювати тему для одержання оцінки, виконати самостійну роботу тощо) до моменту ліквідації академічної заборгованості.

У разі повторного не складання заліку ліквідація академічної заборгованості здійснюється перед комісією без врахування результатів навчання отриманих за результатами аудиторної та самостійної роботи за 100 бальною шкалою. При ліквідації академічної заборгованості перед комісією здобувач вищої освіти може одержати не більше 70 балів.

**11. Результати
навчання:**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- класифікацію лих (природні, техногенні, соціальні, військові катастрофи);
- вплив кризових ситуацій на психіку людини.
- відмінності, стадії розвитку стресу, травми та дистресу;
- феномен посттравматичного стресового розладу (ПТСР)
- механізми психологічного захисту в умовах катастрофи;
- колективні реакції на лиха : соціальна згуртованість та масова істерія;
- вікові та гендерні особливості психологічних реакцій на лихо;
- методи профілактики професійного вигорання та розвитку резиліентності;
- копінг-стратегії в умовах катастрофи;
- психологічні аспекти ресоціалізації та повернення до нормального життя;
- особливості поведінки у біженців та вимушених переселенців;
- досвід міжнародних організацій у психологічній

підтримці під час катастроф.

Вміти:

- розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість;
- робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;
- працювати з постраждалими після лиха: реабілітація, психотерапія;
- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;
- здійснювати орієнтацію на психічне здоров'я людей та соціально-психологічну допомогу учасникам бойових дій, правоохоронцям, військовим в період війни та повоєнний час;
- застосовувати технології психосоціальної підтримки населення в умовах катастроф.
- здійснювати орієнтацію на психічне здоров'я людей та соціально-психологічну допомогу родинам загиблих і тимчасово переміщеним особам в період війни та повоєнний час.

12. Основні інформаційні джерела

1. Станчишин В. Стіни в моїй голові. Жити з тривожністю і депресією. Київ : Віхола, 2023. 208 с.
2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи : навчальний посібник. Т. 1., Т.2., Т.3. Київ, 2018. 208 с.
3. Сулятицький І. Психолого-колекційний практикум травм війни : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 396 с.
4. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості в умовах війни : як його зберегти та підтримати : методичні рекомендації. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. 52 с
5. Прокопенко А. В. Психогігієна : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2019. 229 с

6. Реабілітація постраждалих в умовах надзвичайних ситуацій та бойових дій. Посттравматичний стресовий розлад : монографія / за ред. К. Д. Бабова, І. Я. Пінчук, В. В. Стеблюка. Одеса : «ПОЛІГРАФ», 2015. 240 с
7. Протоколи надання психологічної підтримки та допомоги персоналу ДСНС та членам їх сімей : посібник / В. В. Кердивар, Я. О. Овсяннікова, Л. А. Перелигіна, В. М. Платонов, Д. С. Похілько. Харків : Факт, 2024. 154 с.
8. Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О., Хоружий С. М., Ларіонов С. О., Сириця М. В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023. 175 с.
9. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика : монографія / За ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 540 с.
10. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с.
11. Кузікова С., Зливков В., Лукомська С., Щербак Т., Котух О. К. Психологічний супровід особистості в умовах війни: навч. посібник. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2024. 260 с.
12. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.